

SCHUPKE

Een komedie in drie bedrijven

door

IVO MAES

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V.

Tel: 03 366 44 00

E-mail: info@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **SCHUPKE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **IVO MAES** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot 2023/0220/023
ISBN 9789038516912

Copyright: © 2023 Toneelfonds J. Janssens bv

www.toneelfonds.be
info@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoeringen) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes. Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering en Her-opvoering:

1. Aankoop van minimaal 6 tekstboekjes bij de uitgever.
2. Aanvraag en betaling opvoeringsrechten

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, Lees de voorwaarden op www.sabam.be.

Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

PERSONAGES

(3à4 dames - 2 heren - 2 figuranten)

SCHUPKE, (Off. Cyriel Van de Kerkhof) Grafdelver.

ALEX, arbeider plantsoendienst, boezemvriend van Schupke.

MOE, Amelie, moeder van Schupke.

EMMA, vrouw die dagelijks het graf van haar moeder komt bezoeken.

MEVR. ORIS, (Off. Coletta Oris) Begrafenisondernemster.

ZWIJGZAME DAME, (gelieve in het programmaboekje de naam van José Tanghe NIET in de lijst van personages te vermelden. Dit om het verrassingseffect tijdens het spel niet teniet te doen. José Tanghe door een echte actrice gespeeld zou het ideale scenario zijn. Mocht dit niet lukken dan kan desnoods een levensecht lijkende pop de plaats van deze José Tanghe (de zwijgzame dame) innemen.

2 LEDEN VAN EEN TONEELVERENIGING

DECOR

Een omhegd plekje op het kerkhof dat niet voor de gewone kerkhofbezoeker toegankelijk is. Bereikbaar via een laag, houten of smeedijzeren poortje aan de zijkant, tussen haagjes geplaatst. Dit is het privéplekje waar Schupkes gerief staat, waar hij en Alex 's middags hun boterhammekes opeten, ... Er staat een eenvoudige houten barak. Een houten vat bij de barak vangt het regenwater op. Een klein perkje, omheind met paaltjes, waarin Schupke zijn geredde mol in heeft ondergebracht. Mogelijk is op de achtergrond ook de toren van de kerk te zien, oprijzend achter een groepje bomen. Ook mogelijk dat achter de omheining of manshoge haag achteraan nog een bovenste gedeelte van een mausoleum of van enkele hogere graven zichtbaar is/zijn. Een doodskist, bedekt met een deken, dient aanvankelijk als zitgedeelte, ook enkele versleten, houten tuinstoelen en een laag houten tafeltje, of wat er voor kan doorgaan. Optie: Dit toneelstuk kan desnoods perfect gespeeld worden met een absoluut minimum aan decor/elementen. Goed gekozen zetstukken en een uitgebalanceerde belichting werken prachtig.

Noot van de auteur: De nogal overvloedige regieaanduidingen in het script zijn vrijblijvend en enkel als suggestie bedoeld. Maar bij momenten zijn ze noodzakelijk om de visuele humor en non-verbale situaties aan te duiden. Uiteraard kleurt de regisseur de scènes in naar eigen oordeel en inzicht.

EERSTE BEDRIJF

Scène 1: Heden, een zonnige maandagmiddag in april

(Schupke zit op een - door een deken bedekte - doods-kist op het voorterrasje van zijn barak heel nauwgezet zijn schop te wetten)

SCHUPKE: *(kijkt na een tijdje op zijn polshorloge)* Vijftien..., nee nog veertien seconden. *(werkt eventjes verder aan de schop en we horen hem murmelen waaruit we kunnen afleiden dat hij binnensmonds de seconden aftelt)* ... drie twee één. Hopsa! Tijd voor mijn boterhammekes. *(legt zijn schop neer en opent zijn schaftzak, zoekt er in maar vindt het niet)* Dedju hé! *(hij zit een tijdje wezenloos voor zich uit staren, neemt een regenworm uit een doosje, houdt die tussen duim en wijsvinger en kijkt er van zeer dichtbij naar, gaat er dan mee naar het ompaald hoekje, houdt regenworm over de afsluiting)* Eeh kom.. komkom, ... kooooooom komkom.. kom.

(In de verte luiden de kerkklokken)

Weer nen dooie! *(dropt tegenworm, rommelt en zoekt nogmaals in zijn schaftzak, zonder resultaat)* Dedju hé! *(Hij is duidelijk ongemakkelijk, neemt zijn maatstok – een lange bamboestok – en controleert met een meter de drie afgetapede maten (de lengte, breedte en diepte van een graf))*

(We horen het naderend geluid van de motor van een zitmaaier, motor wordt afgezet; Alex, gemeentearbeider in de plantsoendienst, komt via poortje op, heeft zijn schaftzak bij)

ALEX: Noen Schupke! Schafttijd! *(ziet Schupke bezig met maatstok)* Zie dat uw maten kloppen hé! ... Dat uw graf straks groot genoeg is. *(heeft hierover binnenpretje en begint aan zijn boterhammen)* Allé, laat het smaken.

SCHUPKE: *(zet zich naast Alex)* Ja... *(wacht, zucht, zoekt nogmaals tevergeefs in zijn schaftzak)* Ja...

ALEX: Hebt ge het daarjuist ook horen luiden? Voor wie zou het zijn?

SCHUPKE: *(haalt de schouders op)* Weet ik niet. Als 'm maar een schoon doodsbeeleke heeft!

ALEX: Och, gij met uw beeledes! *(eet met smaak, bijna kijkt Schupke hem de boterham uit de mond)* Deze namiddag het gras aan die achterste graven nog eens maaien zie en dan ligt uw kerkhof er weer piekfijn bij.

SCHUPKE: Ja.

ALEX: Awel hé Schupke, als ge daar zo een beetje over nadenkt, dan is dat hier op het kerkhof eigenlijk precies hetzelfde als op een golfbaan: ik bedoel: ik verzorg de 'Green' en gij schuift de 'Holes'! *(lacht met zijn grapje, ziet dan dat Schupke de vergelijking niet snapt)* De 'Holes'! ... De graven!

SCHUPKE: *(ongeïnteresseerd)* Ah ja! *(wel geïnteresseerd)* Wat zit er tussen?

ALEX: Hoe...? *(ziet dan dat Schupke halsreikend naar zijn boterhammen kijkt)* Wat is 't? Geen bokes bij?

SCHUPKE: *(knikt verlegen 'nee')* Mijn brooddoos thuis vergeten. Op de keukentafel.

ALEX: Allé hier, pakt er maar ene van mij. 't Is wel allemaal met pruimengelei.

SCHUPKE: Waaw pruimengelei! Dat krijg ik van ons Moe nooit. Merci Alex. Bij ons thuis is het gewoonlijk 'Schuifkees'.

ALEX: Schuif - kees?

SCHUPKE: Kent ge dat niet?

(Alex haalt zijn schouders op en knikt nee, Schupke doet de handelingen erbij terwijl hij verklaart)

Awel, ge pakt twee sneeën brood en ge plakt daar een schel kees tussen. Dan steekt ge dat allemaal in uwe mond en vlak voordat ge bijt, trekt ge die kees een beetje achteruit. En dan opnieuw, en nog eens opnieuw. Als uwe boterham dan op is, kunt ge die schel kees nog eens gebruiken.

ALEX: Profijtelijk! Tenminste... *(met een vies gezicht)* ...tot er van die groen broebeltjes op beginnen te komen.

SCHUPKE: Tja, die moet ge er op tijd afkrabbelen hé. Zo deden ze dat vroeger in den oorlog, zegt ons Moe altijd.

ALEX: *(kijkt toevallig naast zich en ziet de zinken emmer (met inhoud!), die daar al jaren staat)* Zeg Schupke, die afgrijselijke... 'dinges' hier in uwe emmer, zoude die nu eens niet eindelijk gaan wegslijten jongen?

SCHUPKE: Waarom? Ik verzamel die. Al jaren! Juist gelijk als mijn beeledes!

ALEX: *(kijkt nog eens in de emmer)* Doodsbeeledes, ja... dat kan ik nog hebben. Maar dit hier! Appetijtelijk zulle, als ge daar naast moet zitten eten! Bah! *(zit blijkbaar ongemakkelijk)* En hebt gij nu geen kussen voor onder mijn gat?

SCHUPKE: Ja. In den Obama ligt er wel één, denk ik. *(staat op, pakt de zinken emmer, rommelt er eens met zijn hand in en haalt er één van de valse gebitten uit)* Awel, het dees hier hé, dat is van den Urbain. Urbain van Treza van de Wapper. Daar ben ik zeker 100 procent zeker van. Kijk maar eens: hier opzij mankeert hem twee tanden. Van dat accident, bij ons aan de wei op 't Hemelrijk. Toen dat hij met zijn zatte kloden tegen onze weipaal is gereden...

ALEX: Schupke, alstublieft ! Ik ben aan 't eten! ... En mijn gat doet zeer!

SCHUPKE: Ja. *(hij hangt de emmer op aan een haak vlak naast de deur van zijn barak, tegen zichzelf pratend gaat hij naar binnen...)* Ik ben er zeker van dat dees van den Urbain is, van den Urbain van Treza van de Wapper...

ALEX: *(licht het deken zodat de doodskist waarop hij zit deels in 't zicht komt)* Zo'n houten kist, dat is ook niet comfortabel, zulle.

SCHUPKE: *(komt terug met kussentje)* Ik heb ze al zeven maanden, drie dagen, en .. *(kijkt op horloge)* ..en vier uur in 't parochieblad staan, maar niemand moet ze hebben, precies.

ALEX: Ah, niet moeilijk! Allé zeg, wie koopt er nu een occasie doodskist!

SCHUPKE: *(geeft Alex een kussentje)* Ikke! Van een vrouwmens dat terminal was. 't Is te zeggen, van hare schoonzoon. Die madam had deze kist van tevoren uitgekozen en al betaald ook. En toen ging ze ineens de pijp uit. *(hij is ondertussen al – ongevraagd - aan een tweede boterham bezig)* Maar ik denk dat het niet goed boterde tussen haar en hare schoonzoon. Hij heeft haar achteraf laten

opstoken. Ik heb die kist dan maar overgekocht. Ons Moe was niet goed gezind.

ALEX: *(wijst voorzichtig naar een boterham in zijn eigen brooddoos)* Is 't gepermitteerd, dat ik er nog eentje...?

SCHUPKE: Euh... Jaja! Pak maar!

ALEX: *(heeft plots een binnenpretje, kijkt Schupke sluiks aan)* Ik zit eigenlijk met een heel serieus probleem, Schupke.

SCHUPKE: Ha ja?

ALEX: *(met een 'gemaakte' zucht)* Jaaa. Volgende week vrijdag moet ik in 't zaaltje van 't Rode Kruis les gaan geven. Aan de nieuwkomers. 'Reanimatie'. Allé, ge weet wel, mond-op-mond beademing en hartmassage en zo van die dingen. *(overdreven zucht)* Nu zijn we verdorie toch niet juist met ons oefenpop in panne gevallen, zeker. Hebt gij hier nu toevallig nergens geen lijk op overschot liggen?

SCHUPKE: *(kijkt Alex verwonderd aan, denkt even na)* José Tanghe! Op de P4/vak 38. Die ligt er nog maar twee dagen onder. Joséeke, die is nog zo vers als iets!

ALEX: *(laat het grapje aanslepen)* Serieus? Hmm! En euh... heeft die José schoon lipkes? Want ja.. kijk,.. voor zo'n mond-op-mond beademing, hmm!... Snapt ge!

SCHUPKE: Schoon lipkes? De week voordat ze stierf nog wel. *(denkt na, dan..)* Wacht eens, ge kunt dat zien op heur doodsbeeleke. Momentje, ik heb het in één van mijn classeurs zitten. *(Hij gaat naar binnen)*

ALEX: *(roept hem achterna)* Mag ik die laatste halve boterham nog pakken?

SCHUPKE: Allé dan. 't Is wel met pruimengelei.

ALEX: *(Voor zich uit)* Maakt niet uit. Zolang het maar geen schuifkees is, ... met van die groen broebeltjes op.

SCHUPKE: *(komt met een versleten classeur terug)* Van die familie Tanghe uit de Boogstraat mankeer ik nog één beeleke. Maar die ouwe zak wil maar niet dood gaan hé! *(bladert in de classeurs)*.. Rommens,... Zesennegentig is 'm al, die laatste Tanghe. Maar begot zijne kop niet willen neerleggen hé!.. Segers,.. Anders had ik heel die familie compleet!.. Somers.. *(zoekend en bladerend)* Joseeke staat er met hare foto op, daar ben ik zeker van... Swerts... *(Alex kan zich nauwelijks inhouden)* Ha, hier zie, kijk eens: Josephina Tanghe! Wat denkt ge van die lippen? Goed genoeg?

ALEX: Hmm.. ik twijfel nog.

SCHUPKE: *(gemeend)* Jamaar, anders... dan spaai ik heur direct terug boven zulle.

ALEX: Ik ga er nog eens efkens over nadenken, Schupke.

(Schupke kijkt plots op zijn horloge, legt zijn classeurs op het tafeltje en gaat naar de haag achteraan. Op de tippen van zijn tenen gaat hij daar over de haag staan spieden, blijkbaar iemand zoekend, Alex doorbladert achteloos één van de classeurs)

Allé, het begint anders spannend te worden voor u. Vijfentwintig jaar aan één stuk grafdelver! Dat is ook niet niks!

SCHUPKE: *(steeds maar spiedend over de haag)* Vierentwintig jaar, elf maanden en zevenentwintig dagen.

ALEX: Ze gaan u in de bloemekes zetten, naar 't schijnt. Ik heb van de week onze burgemeester nog horen zeggen dat... *(draait zich om en ziet dan Schupke staan)*

gluren) Wat staat gij daar nu te doen?

SCHUPKE: Niks. Gewoon, een beetje aan 't rondkijken.

ALEX: *(draait zich weer weg van Schupke)* De burgemeester had het van de week nog over uwe jubilee. Ze gaan voor u een grote receptie houden in..... (naam van plaatselijke feestzaal of GC invullen). Met alles d' erop en d' eraan. Heel chique! Met Champagne en zo, en truffels, kaviaar en oesters... *(hij draait zich terug naar Schupke en ziet hem alweer zoekend over de haag turen)* Maar wat is er nu toch? Hebt ge soms schrik dat er ene van uw klanten terug uit zijn graf kruipt, of wat?

SCHUPKE: Nee... nee.

ALEX: Hebt ge al een speech klaar?

SCHUPKE: Een speech! Een speech?! Moet dat? *(komt terug tot bij Alex)*

ALEX: Ah ja! Nu vrijdag, bij uw viering, dan gaat gij op het podium geroepen worden. Dat weet ge toch?

SCHUPKE: Dat is niet waar, hé!?

ALEX: Maar natuurlijk! En daar, op dat groot podium staat gij dan helemaal alleen. En ge geeft voor al het gemeentepersoneel, voor de raadsleden, de schepenen en de burgemeester uwe speech. Een micro in uw handen en hopsa, ge spreekt de mensen toe.

SCHUPKE: Zeg Alex,... die stomme jubilee, dat moet voor mij niet zulle.

ALEX: Maar allé jongen, een grafdelver met vijftwintig jaar trouwe dienst...

SCHUPKE: Vierentwintig jaar, elf maanden en zevenentwintig...

ALEX: *(onderbreekt hem)* Jajaaa.

SCHUPKE: En een speech.. hoe moet dat? Schrijven, goh,... moeilijk. En aan ons Moe moet ik dat helemaal niet vragen. Die kan nog niet zonder ddt-fouten schrijven.

ALEX: Hoe is 't trouwens met jullie Moe?

SCHUPKE: Phoe ... gewoon. Een ambetant mens, hé! Die doe nu altijd precies of dat ik mijn plechtige communie nog moet doen.

ALEX: Ze bedoelt het goed, Schupke.

SCHUPKE: Oh, en wilt ge nu eens wat weten? Een gebuur van ons, ne jonge kerel met allemaal tekeningen op zijn armen, die rijdt met zo ne Harry... een Harry... Allé, zo ne brommer.

ALEX: Een Harley Davidson!

SCHUPKE: Zoiet ja! Nu is ons Moe verleden maand ook lid geworden van die Harry... dinges-club. Grave mannen, zulle! Die van den ' MC Heracles' (eventueel naam van plaatselijke motorclub invullen, best wel vooraf om toestemming vragen dan)

ALEX: Uw Moe? Heeft die zich aangesloten bij den 'Heracles'!? Dat meent ge niet!

SCHUPKE: Jawel. En ze heeft ook een lawaaimachien gekocht. Ze is nu al drie zondagen met die mannen mee gaan toeren.

ALEX: Hoe...? Ik heb altijd gedacht dat uw Moe geen rijbewijs had.

SCHUPKE: Dat is niet nodig, zegt ze, voor dat Solex brommertje. En ze heeft er ook zo'n speciaal stuur laten opzetten. Zo'n heel hoog. *(demonstreert)*

ALEX: Amai, dat moet nogal een zicht zijn. Uw Moe op haar Solexke tussen al die

zwaar machines van den 'Heracles'.

SCHUPKE: Hoe d' er tussen? Niks d' er tussen! Helegans van voor, ja! En d' er moet er maar eens ene proberen haar voorbij steken! Hohoo, ge kent ons Moe, hé!

ALEX: Ja, hoe ouder, hoe zotter!

SCHUPKE: Dit laatste boterhammeke hier, dat kunt gij niet meer op, denk ik hé! *(hij heeft het al vast, nog vooraleer Alex kan antwoorden)*

ALEX: Nee, pak maar. Ik lust geen pruimengelei.

SCHUPKE: Lekker! Awel zie, en hier nu nog een goei zjat koffie bij... dat zou smaken.

ALEX: *(zucht)* Hier! *(neemt zijn thermosfles en schenkt hem een koffie in)*

SCHUPKE: *(neemt koffie aan)* 't Is toch met zonder suiker, hé? Want anders moet ik hem niet hebben. *(vangt in de schaftzak van Alex een glimp op van een appel en banaan)* Amai, en nog een banaan en een appel ook, zie ik!

ALEX: *(neemt zijn heupflacon en schenkt zich een borrel in)* Nu niet overdrijven hé! Grafdelver!

SCHUPKE: *(droogweg)* Neenee... dat was maar een grapke. *(kijkt weer op zijn horloge)* Ze is toch zo laat! *(haast zich terug naar de haag achteraan waar hij weer, op zijn tenen staand, overheen gaat turen)*

ALEX: *(begint zijn appel te schillen)* Ik hou niet van grapkes... *(binnenpretje, dan voor zich uit)* ... behalve als ze van mijzelf komen.

SCHUPKE: *(maakt een flauw geluidje wegens herkenning)* Ah... *(knikt enkele keren naar iemand achter de haag, daarbij een voorzichtig handje opstekend)*

ALEX: *(reageert op die 'ah', door achterom te kijken en ziet Schupke flauwtjes zijn hand opsteken)* Bekend volk? *(staat op)*

SCHUPKE: Nee neenee. Niet echt.

ALEX: *(gaat tot bij Schupke, kijkt ook over de haag)* Is het de die daar? Die met dat hondje?

SCHUPKE: Ja.

ALEX: Hmm, precies een pronte madam!

SCHUPKE: Ze is overtijd. *(kijkt op zijn horloge)* Drie minuten later dan gisteren. Ze gaat elke dag naar haar moeder. Die ligt op de C4/vak 12. *(komt terug van de haag)* Die is dood.

ALEX: 't Is te hopen voor haar, als ze onder de grond ligt. En is ze al lang dood?

SCHUPKE: Euh... laat eens zien... *(berekent in zijn hoofd het aantal dagen)*

ALEX: 'Ongeveer', hé Schupke!! Zo 'mus-plinus ongeveer' is meer dan goed genoeg!

SCHUPKE: Toch al bijkanst een jaar. 't Ziet er wel een toffe uit.

ALEX: Awel, ik weet niet maar... 't was nu precies of dat ik haar oogskes zo wat zag flikkeren, toen dat gij daarjuist uw hand opstak.

SCHUPKE: Hebt gij dat echt gezien?

ALEX: Dat zal eens niet!

SCHUPKE: Mijne maatstok! Nu denk ik dat ik mijne maatstok tegen de calvarieberg heb laten staan. Ik ben zo terug.

ALEX: Schupke! ... *(wijst naar de maatstok)* Wat is dat?

SCHUPKE: Arrè begot, daar staat ie... Dan... dan moet het iets anders zijn dat ik ginder vergeten ben. *(wil snel af)*

ALEX: Wacht eens efkens. Is er misschien iets dat ge tegen uwe beste... *(wijst naar zichzelf)*... vriend zou willen vertellen?

SCHUPKE: Alex, ik weet het niet, maar... ik... ik denk dat ik iets mankeer. Ik heb mijn eigen van heel m'n leven nog nooit zo raar gevoeld.

ALEX: Allé jong! Toch niet van die... 'klein kriebeltjes' in uwe buik?

SCHUPKE: Amai, dat zal eens niet!

ALEX: En zo een beetje... slappe knieën?

SCHUPKE: Dat ook, ja. Hoe weet gij dat allemaal?

ALEX: *(grinnikt)* Allé,... ga maar rap uwe maatstok zoeken. Of wat het ook is, dat ge ginderachter vergeten zijt.

SCHUPKE: Ja. *(gehaast naar poortje toe, draait hij zich nog eens om)* Alex, merci hé, dat gij mijne vriend zijt. *(hij geeft Alex een dikke, warme knuffel)*

ALEX: Jaja! Maak maar dat ge weg bent, of ge komt nog te laat.

SCHUPKE: Neenee. Ze blijft er altijd tussen de zeventien en de twintig minuten staan, daar aan dat graf van...

(Alex wijst met een dwingend vingertje dat hij moet vertrekken)

Ja. *(in 't weggaan)* Goh, m'n knieën! Dat is niet normaal jong! ...En mijne buik...

ALEX: *(grinnikt, eet zijn appel verder op)* Die ziekte kennen we! Allé zeg! Schupke, de simpel ziel. 'Vlinderkes' en dat op zijn leeftijd nog! Wie had dat ooit kunnen denken! *(werpt restant van zijn appel in het ompaald perkje)* Hier, voor als ge toevallig nog eens in de buurt moest komen. *(neemt zijn heupflacon en schenkt zich nog een borreltje in)*

MOE: *(nog in de coulissen)* Cyriel! *(ze komt op via poortje, ze draagt een veel te spannend lederen motorpak en -broek, bijbehoren navenant, helm onder één arm, brooddoos onder de andere)*

Cyrieltje!? *(ziet dan Alex)* Ah Alex.

ALEX: *(bekijkt haar motorpak)* Amai Moe! Ge komt er nogal door!

MOE: Ja, chique hé! Die nieuwe oorbellen. Ik ben er wreed content van. Is mijne jongen niet hier?

ALEX: Die is juist aan zijne... calvarietoet begonnen. *(ziet Moe onbegrijpend kijken)* Laat maar zitten.

MOE: Ik kom daarjuist thuis en ik zie zijn boterhammekes nog op de keukentafel staan.

ALEX: Typisch Schupke hé.

MOE: ALEX!!

ALEX: *(corrigeert snel)* ... Euh, sorry Moe! Ik bedoelde 'Cyriel'. Wat zit er tussen? *(doelend op de boterhammen)* Schuifkees?

MOE: Wat? Neenee krabsalade. Daar is ie verzot op.

ALEX: Hmm! Geef maar hier. Ik zal ze wel afgeven. Krabsalade hé? Zeg Moe, wat ik

mij nu al dikwijls afgevraagd heb, heeft Schup... heeft Cyriel al ooit 'kennis' gehad?

MOE: Kennis?!

ALEX: Awel ja, een lief of zo.

MOE: Maar Alex toch! Onze Cyriel kan amper alleen zijn nestels van zijn schoenen dichtknopen. Wat moet die jongen nu met een lief aanvangen!

ALEX: Ik weet niet. Misschien.... knoopt die zijn nestels in 't vervolg wel dicht!

MOE: Ha! Er is niemand die ooit zo goed voor onze Cyriel zal kunnen zorgen als zijn eigen moeder. Niemand.

ALEX: Dat snap ik. Maar ja... stel u voor, als zijn hart de ene of andere dag toch ineens bepaalde 'gevoelens' gaat krijgen, dan...

MOE: ... dan zullen die 'heel' rap terug weg zijn! Cyriel en ik, wij kunnen mekaar niet missen.

ALEX: (*gelaten*) En toch... ooit... ooit zult ge moeten durven loslaten, Moe.

MOE: Nog in geen honderd jaar!

(*Mevrouw Oris verschijnt aan poortje en komt binnen*)

MEVR. ORIS: Is Cyriel hier?

ALEX: Nee, madam Oris. Maar die loopt hier wel ergens rond.

MOE: (*tegen Alex*) Wie is zij?

ALEX: Awel, dat is nu eens de grote baas van die nieuw begrafenisonderneming, die verleden maand in de Polderstraat is gekomen.

MEVR. ORIS: 'Uitvaartzorg', mijnheer Devrindt! Uitvaartzorg! (*rijkt Moe de hand*) Aangenaam. 'Colleta Oris' is de naam! Maar u mag me aanspreken met 'Mevrouw Oris'. En inderdaad: zaakvoerster! Zaakvoerster van uitvaartzorg "d' Erop of d' Eronder".

MOE: "d' Erop of..." Wat is dat nu voor een onnozele naam!

ALEX: Allé, dan ben ik toch niet de enigste die van dat gedacht is!

MEVR. ORIS: De keuze voor die naam is weloverwogen en zeer doordacht gemaakt. Onze firma verzorgt namelijk zowel crematies alsook de traditionele teraardebestelling.

ALEX: Vandaar, hé Moe; (*verduidelijkt, met handgebaren*) ... d' Erop... of d' eronder!

MEVR. ORIS: Inderdaad Devrindt! Ik heb trouwens zonet een asverstrooiing achter de rug. En ik kom melden...

ALEX: (*pikt onmiddellijk in*) ... dat ge op de verkeerde plek stond.

MEVR. ORIS: U bedoelt?

MOE: (*wijst naar Oris haar kledij*) Uw kleren...!

(*Oris ziet nu pas al dat wit poeder, vooraan op haar kledij, schrikt, draait zich snel weg van Alex en Moe waardoor ze front publiek komt te staan, nu pas ziet het publiek al die witte as op haar kledij*)

MEVR. ORIS: Oh...! Oei!

(*Oris tracht haar kledij proper te veggen, Moe - zorgzaam als ze is - gaat haar*

helpen 'afvegen' maar dat laat Oris duidelijk niet toe)

ALEX: Dat kan de beste overkomen, madam Oris. We zullen maar denken dat ge daarjuist een beetje... 'verstrooid' waart! Hmm?

(Oris kijkt Alex nors aan)

MEVR. ORIS: Ik kom het treurige nieuws melden dat de heer Franciscus Van Kamp vanochtend is komen te overlijden.

ALEX: Awel, ik heb het daarstraks horen luiden.

MEVR. ORIS: Schielijk weggeleden in zijn slaap. Zou u zo vriendelijk willen zijn die grafdelver namens mij ter kennis brengen dat...

MOE: *(onderbreekt, venijnig)* Die grafdelver?? 'Die grafdelver', die heeft wel een naam, madam euh... *(kan niet direct Oris' naam herinneren)*

ALEX: *(tot Moe)* Oris!

MOE: Madam Oris! 'Die grafdelver', die heet namelijk Cyriel!

MEVR. ORIS: Ha! Alsof ik dat niet weet. En u bent...?

MOE: En ik ben Moe!

MEVR. ORIS: Tja, ga dan wat vroeger slapen. Of neem Stilnoct. Dat helpt ook altijd.

MOE: MOE! De mama van Cyrieltje!

MEVR. ORIS: De mama van... Maar natuurlijk! Ach, hoe stom van mij. Ik had het eigenlijk al onmiddellijk moeten zien. Dat van die appel en de boom, hé!

(Moe kijkt, niet begrijpend naar Alex, die wuift verveeld de situatie weg)

(wendt zich tot Alex) Devrindt, wilt u zo vriendelijk zijn van 'Cyrieltje' op de hoogte te brengen dat de plechtige teraardebestelling van de heer Van Kamp nu donderdag plaats zal vinden. Even na de middag,

ALEX: d' Eronder dus!

MEVR. ORIS: En bespaar me uw flauwe grapjes! De dood is een heel serieuze zaak en lachen met overledenen zal zich ooit, als een boemerang, tegen u keren! *(vertrekt naar poortje)*

MOE: Wat is dat nu voor zever! Dood is toch dood, zeker! Einde verhaal. Boeken toe! Punt!

MEVR. ORIS: *(aan het poortje, met haar allereerste, weliswaar spaarzaam glimlachje)* Daarin vergist u zich volledig! Wij komen allemaal terug! Daar ben ik stellig van overtuigd. Het lichaam verdwijnt, sterft af. Dat klopt! Maar onze geest zal op zoek gaan... en zal daarna een nieuwe 'thuis' vinden.

ALEX: Bedoelt gij nu zoiets als: reïncarnatie?

MEVR. ORIS: Wel wel, De Vrindt! U bent slimmer dan ik dacht. Nog een fijne dag, allebei. *(volledig af)*

MOE: Wat een omhoog gescheten mens is me dat!

ALEX: Als ge het maar weet. Moesten ze mij 's avonds verplichten om met zo'n dragonder in 't bed te kruipen, dan wil ik geenéén van de twee.

MOE: Hoe bedoelt ge?

ALEX: Niet d' erop... en zeker niet d' eronder!

MOE: *(pauze)* Dat snap ik niet.

ALEX: Als die tegen u aan 't klappen is, dan is die altijd zo... hoe moet ik dat nu zeggen... zo benauwend. Zo kleverig, op een mens zijn vel plakkend. Weet ge hoe we Colette noemen, hier op 't kerkhof ?

MOE: Nee.

ALEX: Afgekort: 'Clit!' En dat is ze ook, een echte clit!

(Schupke komt op)

SCHUPKE: Ah, dag Moe.

MOE: Hier is mijn jongen, zie! Waart gij uw bokes weer vergeten?

SCHUPKE: Ja.

ALEX: Zijt ge daarjuist Oris nog tegen gekomen?

SCHUPKE: Nee. Waarom?

ALEX: Ze kwam zeggen dat Franciscus Van Kamp de pijp uit is.

SCHUPKE: De Sus? Sus Van Kamp? Van Jeanne van de Pierewiet? Is die dood? *(hij begint al direct in zijn classeur te zoeken)* Hey da's keitof!

ALEX: *(knikt)* Vrijdag, na de middag wordt hij begraven.

SCHUPKE: *(opgewonden zoekend in zijn classeur)* Van Kamp... Van Kamp... Ah hier! De Sus had zeven broers en drie zussen. Hij was de laatste die nog overschoot. Alex, die familie heb ik nu helemaal compleet, jong! Mijne dag is goed!

MOE: Kom, eet uw bokes nu maar op. *(ze haakt een handdoek achter zijn hemd, onder zijn kin, als een slabbetje)*

SCHUPKE: Ik hoop maar dat ik zijn beeke krijg!

MOE: Gij verandert nog eens in een beeke. *(neemt de classeur van hem over en gaat die in de barak wegleggen)*

ALEX: *(doelend op de boterham)* En? Wat zit er tussen?

SCHUPKE: *(klapt stiekem zijn boterham open, sluit hem weer snel)* Niks dat gij moogt.

ALEX: Hebt ge daarjuist met haar een klapke gedaan?

SCHUPKE: Met wie?

ALEX: Hallo! De dame met het hondje!

SCHUPKE: Nee, dat durf ik niet zulle. Maar ze heeft wel naar mij gekeken. En ook heel efkens geglimlacht. En ge hebt gelijk, Alex. Ik heb het ook gezien!

ALEX: Wat?

SCHUPKE: Van die glinsteringetjes, in haar ogen.

(Emma verschijnt aan het poortje, blijft buiten staan)

EMMA: Excuseer meneer...

(Schupke staat als aan de grond genageld)

Meneer!

ALEX: *(Fluisterend tegen Schupke)* Is ze dat niet?

SCHUPKE: *(zenuwachtig)* Ze zei 'Meneer' tegen mij!

EMMA: Zou ik eens iets mogen vragen?

ALEX: Schupke, dat is ze, hé!?

SCHUPKE: Ja.

ALEX: *(gaat poortje opendoen voor Emma)* Kom binnen madam. Komt erin.

EMMA: Ik wil niet storen, maar... *(haar oog valt op de handdoek onder Schupkes kin, Schupke trekt snel de handdoek weg)*
(Emma komt op via poortje)

MOE: *(terug op uit barak, ziet Emma en haar hondje, dat niet in 't zicht komt)* Helaba, die luizenbol, die komt hier niet binnen!

EMMA: Oh... hij doet anders niets hoor.

MOE: Dat kan goed zijn maar dit hier is het privéterrein van mijn zoon!

SCHUPKE: Moe, alstublieft!

EMMA: *(praat tegen haar hondje dat buiten beeld blijft)* Katsjoe, zitten. Zitten! Da' s braaf zie! *(ze haakt de leiband vast aan het poortje en komt binnen)*

MOE: *(tegen Emma)* Wat komt gij hier zoeken?

EMMA: Wel, ik...

MOE: *(ziet dan dat het 'slabbetje' van Schupke niet meer onder zijn kin hangt en bevestigt het terug)* Maar jongen toch, seffens zitten al uw kleren weer onder de krabsalade!

SCHUPKE: Moe, laat dat! Gij doet altijd precies alsof ik een klein jonk ben!

MOE: Maar gij doet ook altijd zoals 'een klein jonk'! Zo, dat is beter. En hier, uw boke. Hap, hap!

ALEX: Moe-oe! Die madam hier, die komt iets vragen.

MOE: En onze Cyriel, die is aan 't eten! Dat ze straks maar terug komt. *(ze dopt met de handdoek bij Schupke een mondhoek af)*

EMMA: Ja... dan ga ik maar. *(wil vertrekken)*

ALEX: Nee wacht! Vertel eens. Waar kunnen wij u mee helpen?

MOE: *(houdt Schupke een boterham voor, op zagerige toon..)* Komaan, eentje voor ons Moeke!

SCHUPKE: Ik heb geen honger meer. *(rukt handdoek weg)*

ALEX: *(tegen Emma)* Madam?

EMMA: Wel, een vogel heeft iets... 'achtergelaten' op de grafzerk van mama. Nu wou ik vragen of jullie hier misschien een vod of een spons hebben. Dan kan ik het opkuisen.

SCHUPKE: Ik zal eens zien, madam. Achter den Obama. Momentje.

EMMA: Den Obama?

SCHUPKE: Ja, zo heet mijne barak. Den Alex zegt daar altijd 'den Obama' tegen. Soms snap ik het allemaal niet, wat hij wilt zeggen. *(verdwijnt achter zijn barak)*

ALEX: *(tracht de onwetendheid van Schupke te verbloemen)* Hij snapt dat wel, zulle. Hij doet alleen maar alsof. En over die naam heb ik nog even getwijfeld.

EMMA: Hoe dat?

ALEX: Ja.. *(grinnikt)* tussen 'Barak Obama' – 'Moe Barak' – of 'Barak Frituur'.

(Emma begrijpt de woordspelingen en lacht)

MOE: Hahaha... Grappig! Heel grappig! *(vertrekt naar poortje, snauwt naar Katsjoe)*
Uit mijne weg, luizenbol!

EMMA: Ik heb u hier nogal eens gezien. Bent u de verantwoordelijke van het kerkhof?

ALEX: Ik? Neenee. Ik ben hier alleen maar om het gras af te rijden.

(Schupke terug op met spons en vod)

SCHUPKE: Alstublieft. *(geeft haar de spons en vod)* Oh, misschien nog wat water ook!
(hij put water uit de regenton)

ALEX: Dit is 'm hier, zie! The big boss! De enige, echte Cyriel Van de Kerkhof. Maar de goei vrienden mogen ook 'Schupke' zeggen. Hé Schupke.

(Schupke reageert niet, staat Emma aan te staren)

Schupke!

SCHUPKE: *(ontwaakt)* Hé! *(bedeesd)* Ja.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

**TONEEL
FONDS** **ANSSENS**
Voor de juiste keuze